

Strategisk plan för kompetensutveckling och framtida lärande 2014 till 2017

Barn- och utbildningsförvaltningen
Anders Bergius, projektledare
BoU-nämnden 2014-10-23 § 66

En av Intels grundare, Gordon E. Moore, formulerade i mitten av 60-talet en tes om att den framtida datorkraften skulle fördubblas var 24:e månad. Denna tes, även populärt kallad Moores lag, har visat sig korrekt ända sedan 1965, dock med en och annan justering av fördubblingstiden. Det innebär alltså att vi för samma kostnad får en dubblerad kapacitet vartannat år.

Under de senaste 20 åren har datorer och internet förändrat samhället mer och på kortare tid än vad som någonsin skett. Bokningar, bankaffärer och inte minst kunskapssökning är numera självklarheter på nätet. Förmågan att på ett insiktsfullt och kreativt sätt använda den digitala tekniken är nödvändig för att eleverna på Tjörn ska lyckas och få ett gott liv.

I kommunens skolor måste såväl den pedagogiska personalen som skolans ledning ha så goda kunskaper att de på ett strukturerat sätt kan leda och stödja eleverna i deras IKT-användning. För att skapa dessa förutsättningar, görs nu en övergripande satsning under de närmsta tre åren på kvalificerad kompetensutveckling för all pedagogisk personal och ledning.

Följande plan för denna utveckling är översiktlig och kommer att kompletteras med aktiviteter samt följas upp och utvärderas kontinuerligt. Målet är att IKT ska användas regelbundet i all undervisning. Frågorna vi ska ställa är både hur vi jobbar med digitala verktyg i skolan och hur vi jobbar med lärandet i en digitaliserad värld. All personal ska uppmuntras att själva ta initiativ till att utveckla sin pedagogik med hjälp av digitala verktyg. De ska även aktivt utveckla sitt arbetssätt utifrån nya förutsättningar och vara öppna för att dela med sig till kollegor.

Kompetensutvecklingen ska vara framtidssäkrad och flexibel inför den snabba utveckling och förändring som sker inom skolutveckling i allmänhet och IKT/MIK¹ i synnerhet. Vidare ska den utmana lärarna i sina föreställningar om hur lärande ska utformas för att stimulera ungdomars utveckling.

Kompetensutvecklingen ska ha tydlig koppling till pedagogernas vardag och bidra till utvecklingen av arbetssätt och metoder i undervisningen med stöd av informationsteknik. Den ska verka för att ge följande effektmål:

¹ Medie- och informationskunnighet

- Ökad lust att lära hos elever och pedagoger
- Förbättrad måluppfyllelse och förbättrade resultat
- Utvecklade arbetsformer och metoder där digitala verktyg används
- Ökat reellt inflytande hos eleverna
- Lärmiljöer som gynnar elevernas utveckling enligt läroplanens centrala förmågor, bland annat förmågan att kommunicera, analysera och hantera information
- Ökad insikt i vilka förmågor och kompetenser elever förväntas utveckla enligt läroplan, men också i ett framtida arbetsliv

All kompetensutveckling ska präglas av god uppföljning och återkoppling samt vara öppen för förändring och förbättring.

År 1

Under det första året läggs främst fokus på grupperna rektorer/förskolechefer och elementära användare².

All forskning visar entydigt att skolledaren och dennes förmåga att finnas i täten och initiera utveckling är den viktigaste framgångsfaktorn för de skolor som lyckats bra med sin IKT-verksamhet.

Under hösten 2014 ska varje skolledare genomföra en kartläggning av sin egen skola avseende IKT-status. Denna kartläggning ska resultera i en handlingsplan för varje enhet. Handlingsplanerna sammanställs centralt för att utgöra ett underlag för kompetensutveckling som kan bestå i såväl kommunövergripande som enhetsspecifika insatser³.

För att få en klar bild av vilka insatser som krävs på individnivå är det önskvärt med en övergripande kartläggning även här. Denna ska omfatta all pedagogiskt personal och resultera i en individuell kompetensutvecklingsplan som kommuniceras i de årliga medarbetarsamtalen. Medlen för den individuella fortbildningen kan bestå av en blandning av centrala workshops, kollegialt lärande, självstudier samt utbildning på individnivå. Utformningen ska göras enligt de behov som tydliggjorts i kartläggningen.

Såväl elever som vuxna finns i allt högre utsträckning på nätet som en del av sitt sociala liv. Vi vet att detta berikar och stimulerar, men vi vet också att det finns stora risker för att individer och grupper utsätts för kränkningar och i vissa fall rena hot⁴. Alla som arbetar inom skolan måste få större insikt i hur kränkningar kan ske på nätet, hur vi kan upptäcka dessa samt hur vi kan arbeta förbyggande för att motverka dem. Begreppet integritet och dess innebörd är också ett område som måste ingå i detta värdegrundande arbete.

² För elementära användare gäller att förtroendet med digitala verktyg, ex. datorer, smartphones och surfplattor, är låg och användandet är begränsat i det pedagogiska arbetet.

³ Varje skola/förskola ska ha en väl förankrad kontinuerlig kompetensutveckling för pedagoger och ledare, samt kunna vara goda exempel inom kommunen. Elever och pedagoger ska ha god kunskap om Skolwebben för samarbete, uppföljning, administration och kommunikation.

⁴ I december 2012 skapades ett konto på Instagram och där uppmanades följarna att skicka in bilder på "orror", slang för slampor. Över 200 bilder på unga tjejer, och en del killar, laddades upp tillsammans med namn och text om deras påstådda sexaktiviteter. Ryktet spreds som en löpeld och snart hade kontot flera tusen följare. Händelsen resulterade i våldsamma upplopp utanför Plusgymnasiet i Göteborg.

Enligt beslut taget i skolans ledningsgrupp 2014 ska även en IKT-trappa tas fram. Den ska beskriva de digitala kunskaper och färdigheter som ska uppnås i respektive årskurs/stadium. Detta arbete slutförs under läsåret 2014/2015. Parallellt påbörjas erforderlig kompetensutveckling för den pedagogiska personalen. För förskolans personal är utbildningsinsatser inplanerade redan under hösten 2014.

Under år två kommer också Skolwebben att utgöra ett mer enhetligt gränssnitt för både elever och vårdnadshavare. Detta innebär att en gemensam standard ska tas fram under våren 2015 med syfte att skapa en likvärdighet på samtliga enheter för hur Skolwebben används såväl externt som internt. För att uppnå detta måste det säkerställas att all berörd personal har den kunskap som krävs.

År 2

IKT-trappans olika kunskapssteg börjar användas detta läsår med målet att vara helt implementerade våren 2017. Detta förutsätter att den pedagogiska personalen fått relevant utbildning för att ge eleverna IKT-kunskap i de ämnen och stadier där de undervisar.

Fokus detta år är att kompetensutvecklingen leder till att arbetssättet för samtliga lärare skapar nya möjligheter till inläring, formativ bedömning och omdefinierat lärande. Det vill säga att pedagogen genererar arbetsuppgifter som tidigare var omöjliga utan den digitala tekniken. Ett utvecklat entreprenöriellt förhållningssätt, såväl hos pedagoger som elever, ska präglade hela kommunens satsning inom IKT.

I sin undervisning ska pedagogerna uppmuntra eleverna att:

- söka kunskap på nya sätt samt analysera och kritiskt värdera denna
- kommunicera och samarbeta över gränser och utanför den egna bekvämlighetszonen⁵
- så långt möjligt arbeta ”på riktigt” med både uppgifter och mottagare för att arbetet ska upplevas som relevant och meningsfullt
- via digitala verktyg ta in omvärlden i skolan och tvärtom

⁵ Undersökningar visar att elever gärna söker information och samarbetar i den närmaste vänkretsen, trots det ofantliga utbudet av information och kontakter som finns på nätet

År 3

Fokus detta år är att utveckla det kollegiala lärandet. Genom ”pedagogiska caféer” och ett utvecklat nätverkande, ska den pedagogiska personalen sprida kunskap och goda exempel till sina kollegor. Det ska skapas förutsättningar och klimat för en utpräglad ”dela-med-sig-kultur” och ett strukturerat kollegialt lärande. Tydliga forum för detta ska etableras.

En ”lära sig lära-kultur” ska stimuleras och vara väl förankrad. Det är viktigt att betona det egna ansvaret att lära sig själv vid de tillfällen då kunskaper/färdigheter behövs och inte invänta rätt utbildningstillfälle. Digital kompetens handlar inte om att vara expert på verktygen, utan att förstå hur och när verktygen ska göra nytta för lärandet i den specifika undervisningssituationen.

Målsättningen med denna kompetensutvecklingsplan är att:

- all pedagogisk personal ska vara väl förtrogen med de mål för IKT som satts på den egna enheten
- all pedagogisk personal ska ha den kunskap som krävs för att använda IKT i sin undervisning på den nivå som kommunicerats under medarbetarsamtalen
- IKT ska regelbundet användas i all undervisning
- eleverna som lämnar årskurs 9 ska vara väl förberedda för en digital framtid
- eleverna ska kunna söka och värdera kunskap och information
- eleverna ska röra sig bekvämt på sociala medier med ett gott etiskt förhållningssätt och med omtanke om de individer som finns runt dem
- eleverna ska uppmuntras till ett innovativt förhållningssätt och vara öppna för att använda IKT i såväl traditionella som otraditionella sammanhang

Det är viktigt att kompetensutvecklingsinsatserna kontinuerligt följs upp och utvärderas